

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

58-2

BRNO 2017

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis
Peer-reviewed journal

Ročník 58
Volume 58

Číslo 2
Issue 2

Předseda redakční rady Head of editorial board	Pavel Kouřil
Redakční rada Editorial board	Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski, Alexander Ruttikay, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik
Odpovědný redaktor Editor in chief	Petr Škrdla
Výkonná redakce Assistant Editors	Hedvika Břínková, Zdenka Kosarová, Šárka Krupičková, Olga Lečbychová, Zuzana Loskotová, Ladislav Nejman, Rudolf Procházka, Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela
Technická redakce, sazba Executive Editors, Typography	Azu design, s. r. o.
Software Software	Adobe InDesign CC
Fotografie na obálce	Stříbrný prsten s kuželovitým butonem zdobený granulací, 9. století. Mikulčice, 3. kostel, hrob 454 (obr. 12, str. 41).
Cover Photography	The silver ring with conical button decorated with granulation, 9 th century. Mikulčice, 3 rd church, grave no. 454 (fig. 12, pg. no. 41).
Adresa redakce Address	Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i. Čechyňská 363/19 602 00 Brno IČ: 68081758 E-mail: pv@arub.cz Internet: http://www.arub.cz/prehled-vyzkumu.html
Tisk Print	Azu design, s. r. o. Bayerova 805/40 602 00 Brno

ISSN 1211-7250
MK ČR E 18648

Vychází dvakrát ročně
Vydáno v Brně roku 2017
Náklad 400 ks

Časopis je uveden na Seznamu neimpaktovaných recenzovaných periodik vydávaných v ČR.
Copyright ©2017 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i., and the authors.

Resumé

Olomouc (Kat. Bělidla), Bez. Olomouc. Neuzeit. Gräberfeld. Friedhof. Rettungsgrabung.

OLOMOUC (K. Ú. KLÁŠTERNÍ HRADISKO, OKR. OLOMOUC)

Sušilovo náměstí č. o. 5, č. p. 6, p. č. 1/1, 10/1, 129/6; ulice U Hradiska, p. č. 58/3. Raný středověk, vrcholný středověk, novověk. Sídlištní aktivity. Záchranný výzkum.

Lokalizace: linie mezi body: A) X=1120028.03, Y=545943.13; B) X=1120022.08, Y=545942.16; C) X=1120011.8, Y=545998.21; D) X=1120017.776, Y=545999; E) X=1120013.79, Y=546030.75; F) X=1120027.02, Y=546032.34; okolí bodu G) X=1120064.85, Y=545938.41 (S-JTSK).

V březnu až červnu 2016 probíhaly archeologické dohledy v průběhu rekonstrukce raně barokního letního refektáře pro potřeby vojenské nemocnice Olomouc – zařízení jednotky dětské následné intenzivní péče. Nejvíce poznatků bylo získáno během výkopových prací pro dešťové svody a elektrické kabely (obr. 33, linie výkopů mezi body A a D) a dále pro drenáže a trativody (obr. 33, linie výkopů mezi body A, B, C, D, E a F).

Letní refektář byl vybudován roku 1694 uprostřed bývalé konventní zahrady, jejíž počátek sice není z historického hlediska dosud zcela vyjasněn, avšak je kladen do období opata Bedřicha Sedlecia (1666–1671; cf. Mlčák 2008, 18). Z hlediska poznání novověkých terénních úprav právě pro tuto zahradu, byly důležité větve výkopů mezi body B-C, C-D a částečně též D-E, kdy situace profilu výkopu téměř jednotně odpovídala zdokumentovanému profilu P4 (obr. 34). Na jílovitém geologickém podloží, jež je označeno jako k. 111, a které se zpravidla nacházelo v hloubce 1,40 až 1,50 m, nejčastěji spočívala druhotně uložená stavební suť (k. 130). Ta v některých případech obsahovala fragmenty vrcholně středověké keramiky a zlomky kachlů (obr. 35: 3, 6), jež s největší pravděpodobností pocházely z prostoru tehdy rekonstruované premonstrátské kanonie. Raně novověkou manipulaci s touto sutí dokládá okraj vnitřně zeleně glazovaného hrnku (obr. 35: 1) a okraj glazovaného talíře (obr. 35: 2). Na tuto stavební suť nasedala přemístěná ornice střední hnědé barvy, ale již bez jakýchkoli nálezů (k. 129). Zbylé uložení pak měly charakter mohutných, převážně šterkovitých dorovnávek terénu, jež byly téměř recentního stáří. Ohledně stavební suti k. 130 lze vyslovit předpoklad, že pod ornici měla zajišťovat dostatek vlhkosti potřebné k pěstování zahradních rostlin. Že výše uvedená terénní úprava, zjištěná

na převážné části parcely 129/6, měla prakticky jednotný charakter, dokládala i linie výkopů mezi body A a D. Ta byla hluboká cca 1,0 m a nikde v ní nebylo dosaženo intaktního geologického podloží, zato báze výkopu téměř všude zasáhla výše popsané uložení orničního charakteru, odpovídající k. 129 profilu P4.

V blízkosti bodu E (obr. 33, vyšrafovaná část výkopu) byla bohužel archeologická situace většinou porušena recentními zásahy (např. betonové těleso septiku), avšak v místě profilu P10, již na ulici U Hradiska, se v délce více jako 3 m zdařilo zdokumentovat část raně středověkého výkopu k. 500, zřejmě příkopu, jehož dna nebylo dosaženo ani v hloubce přesahující 2,0 m pod stávajícím povrchem. Z výplně tohoto objektu, zvláště z uložení k. 172, byly získány fragmenty keramiky datovatelné do konce 12. století (obr. 35: 5), případně průběhu 1. poloviny 13. století (obr. 35: 4). Opomenout nelze ani výkop k. 501, který by mohl být palisádovým žlabem. O několik metrů dále směrem k bodu F, se intaktní geologické podloží nacházelo v hloubce již jen 1,0 m a z půdního typu byly získány drobné zlomky blíže nedatovatelné pravěké keramiky. Z hlediska výskytu raně středověké keramiky je důležitá i situace v okolí bodu G, kde v tomto místě, v hloubce cca 1,0 m, bylo v jiné větvi výkopů dosaženo povrchu kulturních vrstev. Situace však nemohla být z technických důvodů lépe prozkoumána.

Poněkud nejasná je i funkce základové zdi k. 901 poblíž bodu B, která vedla ve směru JZ-SV. Byla postavena z lomového kamene (velké kameny a bloky) pojeného poměrně kvalitní vápennou maltou, nahodile s obsahem fragmentů nízkých čtvercových cihlovitých dlaždic. Její báze se nacházela v hloubce 1,50 m pod stávajícím povrchem, na úrovni intaktního geologického podloží, přičemž na jižním profilu měla šířku 1,60 m.

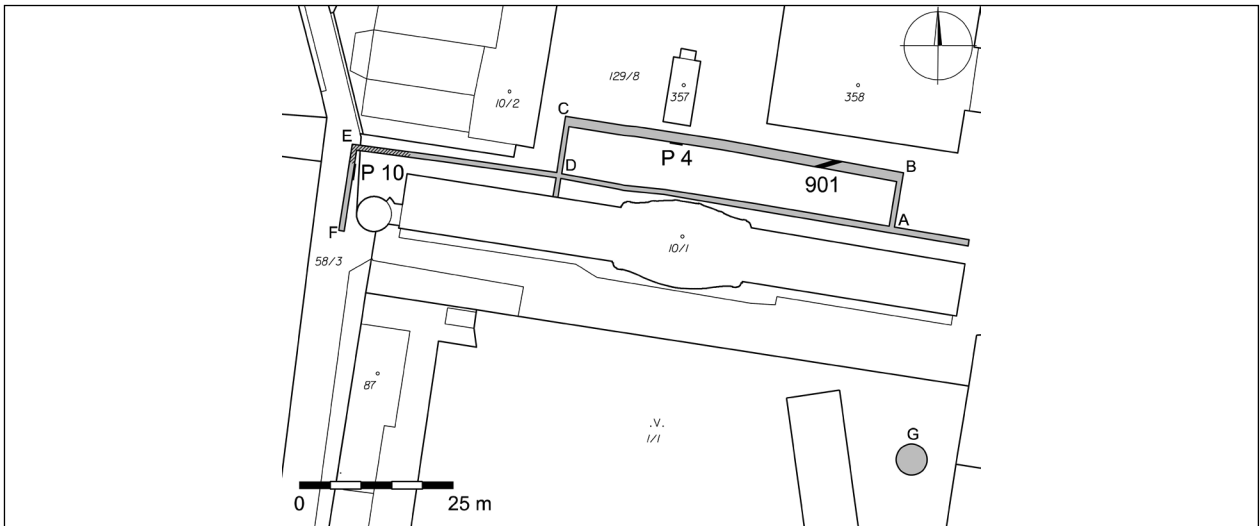
*Hana Dehnerová, Karel Faltýnek,
Pavel Šlězár, Petr Večeřa*

Literatura

Mlčák, L. 2008: *Stavebně historický průzkum konventní zahrady bývalé premonstrátské kanonie na Hradisku u Olomouce (Vojenská nemocnice Olomouc)*. Rkp. nálezové zprávy č. 8177. Uloženo: Knihovna Národního památkového ústavu, ú. o. p. v Olomouci.

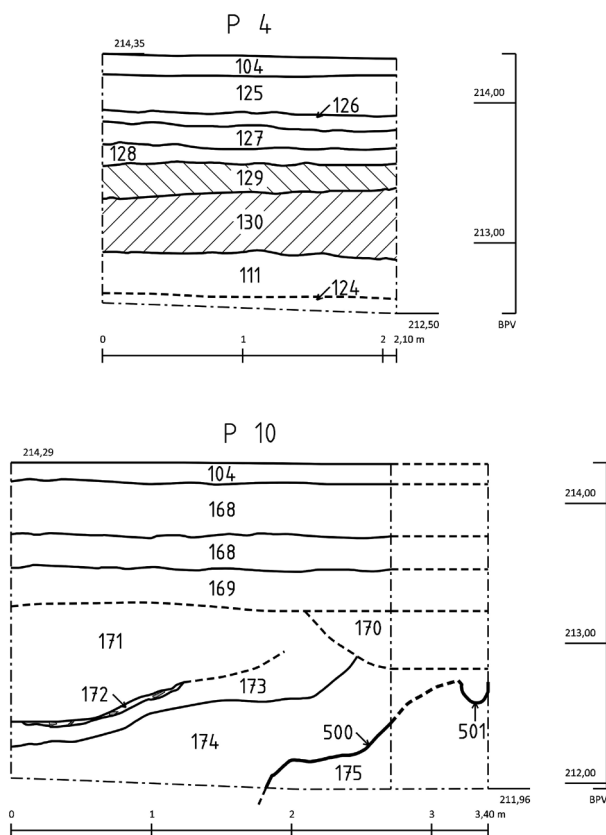
Resumé

Olomouc (Kataster Klášterní Hradisko, Bez. Olomouc), Sušilovo Platz Nr. 5, Parzellen Nr. 1/1, 10/1, 129/6, U Hradiska Straße, Parzellen Nr. 58/3. Frühmittelalter, Hochmittelalter, Neuzeit. Siedlung. Rettungsgrabung.

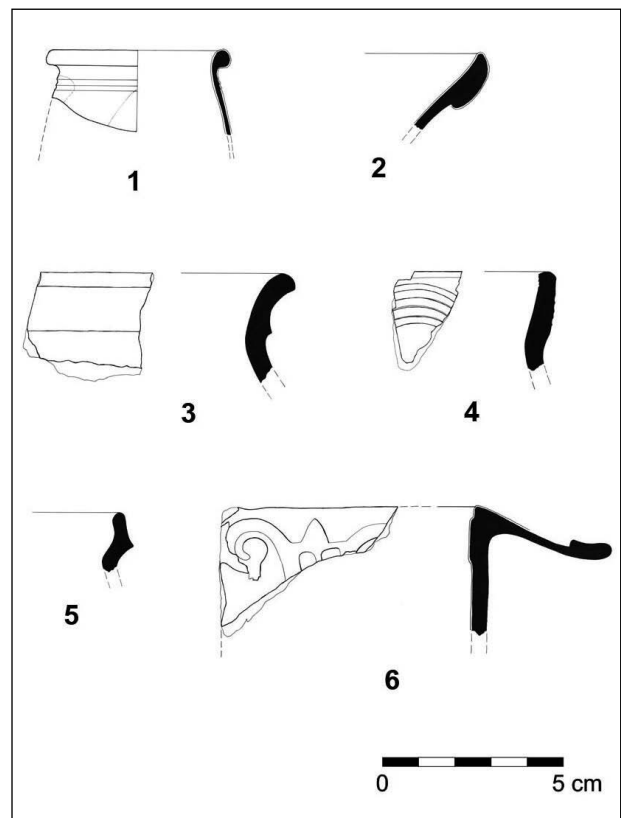
Obr. 33. Olomouc, Klášterní Hradisko, Sušilovo náměstí č. p. 6. Plán zkoumané plochy s vyznačením jednotlivých výkopů (digitalizace Jan Grégr).

Abb. 33. Olomouc, Klášterní Hradisko, Sušilovo Platz Nr. 6. Der Plan des untersuchten verschiedene Ausgrabungen (Digitalisierung Jan Grégr).

Obr. 34. Olomouc, Klášterní Hradisko, Sušilovo náměstí č. p. 6. Profil P 4 a P 10 (kresba Karel Faltýnek, digitalizace Jan Grégr).

Abb. 34. Olomouc, Klášterní Hradisko, Sušilovo Platz Nr. 6. Profil P 4 und P 10 (Zeichnung Karel Faltýnek, Digitalisierung Jan Grégr).

Obr. 35. Olomouc, Klášterní Hradisko, Sušilovo náměstí č. p. 6. Výběr keramických nálezů (kresba Magdalena Sklenovská).

Abb. 35. Olomouc, Klášterní Hradisko, Sušilovo Platz Nr. 6. Die Auswahl keramischer Funde (Zeichnung Magdalena Sklenovská).